

ΤΑ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΙΤΩΝ ΑΡΤΑΣ

24ος ΧΡΟΝΟΣ - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 271 - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1996 - ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 50 ΔΡΧ. - ΓΡΑΦΕΙΑ : ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 17 , 105 52 ΑΘΗΝΑ

Αφιέρωμα στη μνήμη της 28ης Οκτωβρίου 1940

Απόσπασμα από το έργο του Οδυσσέα Ελύτη
"Η Πορεία προς το μέτωπο" της δεύτερης συλλογής
του "Αξιον Εστί - Τα Πάθη"

«...Ξημερώνοντας λάβαμε τη διαταγή να ξεκινήσουμε πάλι μπροστά για τα μέρη όπου δεν έχει καθημερινές και σκόλες. Έπρεπε λέει να πιάσουμε τις γραμμές που κρατούσανε ως τότε οι Αρτινοί από Χειμάρρα ως Τεπελένι.

Νύχτα πάνω στη νύχτα βαδίζαμε ασταμάτητα ο ένας πίσω στον άλλον, ίδια τυφλοί. Με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι από τη λάσπη όπου φορές εκατό βούλιαζε ίσαμε το γόνατο. Επει-

δή το πιο συχνά ψιχάλιζε στους δρόμους έξω καθώς μες την ψυχή μας.

Και τις λίγες φορές που κάναμε στάση για να ξεκουραστούμε μήτε που αλλάζαμε κουβέρτα μονάχα σοβαροί και αμίλητοι φέγγοντας ένα μικρό δαδί μοιραζόμεσταν τη σταφίδα. Τέλος κάποτε ακουγότανε στα σκοτει-

νά η σφυρίχτρα, σημάδι ότι κινούσαμε και πάλι προχωρούσαμε μπροστά για να κερδίσουμε δρόμο πριχού ξημερώσει και μας βάλουνε στόχο τα αεροπλάνα.

Επειδή ο Θεός δεν κάτεχε από στόχους ή τέτοια κι όπως τόχε συνήθειο στην ίδια πάντοτε ώρα ξημέρωνε το φως. Τότε χωμένοι

μέσα στις ρεματιές γέρναμε το κεφάλι από το μέρος το βαρύ όπου δεν βγαίνανε όνειρα. Κι είμασταν σιμά πολύ στα μέρη όπου δεν έχει καθημερινές και σκόλες μήτε αρρώστους και γέρους μήτε φτωχούς και πλούσιους το καταλαβαίναμε.

Γιατί ολοένα και πιο συχνά τύχαινε τώρα να απαντούμε από το άλλο μέρος νάρχονται οι αργές οι συνοδείες με τους λαβωμένους. Όπου απιθώνανε χάμου τα φορεία οι νοσοκόμοι με τον κόκκινο σταυρό στο περιβραχιόνιο.

...Τέλος κάποια φορά φανήκανε μακριά οι καπνοί που ανέβαιναν μεριές μεριές κι οι πρώτες στον ορίζοντα κόκκινες λαμπιρές φωτοβολίδες...».

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ....

Άποψη των χιονισμένων κορυφών της Πυραμίδας.

Χειμωνιάζει και τα σύννεφα πυκνά - πυκνά άρχισαν να καλύπτουν τα γύρω βουνά.

Οι βροχές ήρθαν, όπου νάναι φτάνουν και τα χιόνια.

Πνευματική Πολιτιστική Εκδήλωση Αδελφότητας

Η Αδελφότητα διοργανώνει το **Σάββατο 14 Δεκεμβρίου**, ώρα 6η απογευματινή, πνευματική εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών (Σίνα και Δαφνομήλη γωνία).

Το πρώτο μέρος της εκδήλωσης θα είναι αφιερωμένο στην **ηρωική μάχη του Σταυρού Θεοδωριάνων** και το δεύτερο μέρος της θα είναι αφιερωμένο στον **έλληνα δάσκαλο της Ελληνικής υπαίθρου**, που θα τιμηθεί στα πρόσωπα των δασκάλων που πέρασαν και δίδαξαν στο σχολείο του χωριού μας.

Σας ετοιμάζουμε μια όμορφη εκδήλωση με διάφορα χαρούμενα στιγμιότυπα και σας καλούμε όλους να παρευρεθείτε.

Είσοδος, φυσικά, δωρεάν.

Συγχωριανοί και φίλοι μας όλοι το Σάββατο 14 Δεκεμβρίου το απόγευμα ώρα 6.00 στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών (Σίνα και Δαφνομήλη γωνία).

Σας περιμένουμε!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Όποιος επιθυμεί να συμμετάσχει στην προσπάθεια της παρουσίωσης θεατρικού έργου, το οποίο έγραψε ο συγχωριανός μας **Ρήγας Σκουτέλας**, για τις ανάγκες του οποίου απαιτούνται ρόλοι ανδρών και γυναικών, ας επικοινωνήσει με:

Ρήγα ΣΚΟΥΤΕΛΑ τηλ.: 8640888

Μαρία ΝΑΚΗ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ τηλ.: 8218316

Γιάννα ΣΚΟΡΟΠΑΝΟΥ τηλ.: 7708286

ΕΚΛΟΓΕΣ '96

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΑ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΤΑ, ΟΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ

ΕΓΚΥΡΑ: 1079
ΠΑΣΟΚ: 428 - 39,67%
Ν.Δ.: 437 - 40,50%
ΚΚΕ: 52 - 4,82 %
ΠΟΛ.ΑΝ.: 19 - 1,76%
ΣΥΝ: 26 - 2,41%
ΔΗΚΚΙ: 102 - 9,45%
ΛΟΙΠΑ: 15 - 1,39%

ΑΡΤΑ

ΓΡΑΜΜΕΝΟΙ: 94.030
ΨΗΦΙΣΑΝ: 69.459
ΑΚΥΡΑ/ΛΕΥΚΑ: 1.328
ΕΓΓΥΡΑ: 68.131
ΠΑΣΟΚ: 25.579 37,54%
Ν.Δ.: 29.921 43,92%
ΚΚΕ: 3.287 4,83%
ΠΟΛ.ΑΝ.: 883 1,30 %
ΣΥΝ: 2.445 3,59 %
ΔΗΚΚΙ: 5.234 7,68 %
ΛΟΙΠΑ: 783

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΑΡΤΑΣ

ΠΑΣΟΚ
Θ. ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ
(Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ)
ΔΗΜ. ΚΟΣΣΥΒΑΚΗΣ
ΝΔ
ΚΩΝ. ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΙΑΝΝΕΝΑ
ΠΑΣΟΚ: ΕΥΑΓ. ΜΑΛΕΣΙΟΣ
ΕΥΑΓ. ΑΡΓΥΡΗΣ
ΚΑΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ
ΝΔ: ΑΝΤ. ΦΟΥΣΑΣ
ΚΚΕ: ΑΠ. ΤΑΣΙΟΥΛΑΣ

ΠΡΕΒΕΖΑ
ΠΑΣΟΚ: ΔΗΜ. ΝΤΟΥΣΚΟΣ
ΝΔ: Γ. ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ
ΠΑΣΟΚ: ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
(Υπουργός Εσωτερικών)
ΝΔ: ΗΛ. ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΕΞ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΔΗΜ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος ΔΗΚΚΙ).
Α' ΑΘΗΝΩΝ: Β. ΑΡΑΠΗ - ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ (ΔΗΚΚΙ)
Β' ΑΘΗΝΩΝ: ΝΟΡΑ ΚΑΤΣΕΛΗ (ΠΑΣΟΚ),
ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ
(ΠΑΣΟΚ - Υπουργός Γεωργίας),
Α' ΠΕΙΡΑΙΩΣ: ΣΤ. ΣΟΥΜΑΚΗΣ
(ΠΑΣΟΚ - Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας).
Β' ΠΕΙΡΑΙΩΣ: ΙΩΑΝ. ΑΡΑΠΗΣ (ΔΗΚΚΙ).
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΤΤΙΚΗΣ: ΧΡ. ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ (ΝΔ).

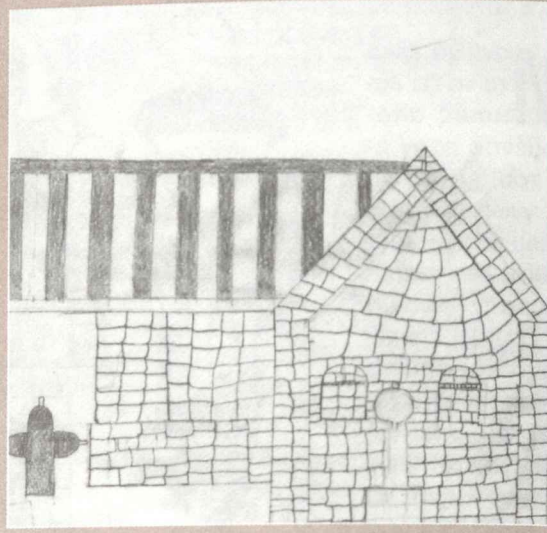
ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΝ 15ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (λεπτομέρειες)

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΣΙΑΝΑΚΑ του Γεωργίου, 10 ετών (Ε' τάξη)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΑΚΗΣ του Γεωργίου, 14 ετών (Γ' Γυμνασίου)

ΕΛΕΝΗ ΠΑΓΩΝΗ του Γεωργίου, 12 ετών (Β' Γυμνασίου)

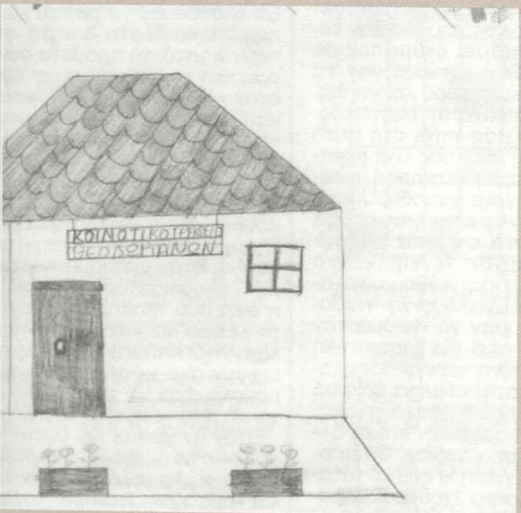
ΕΥΓΕΛΙΟΣ ΝΤΑΣΚΑΣ του Γεωργίου (Β' Δημοτικού)

ΒΑΝΕΣΑ ΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗ του Διονύση (Δ' Δημοτικού)

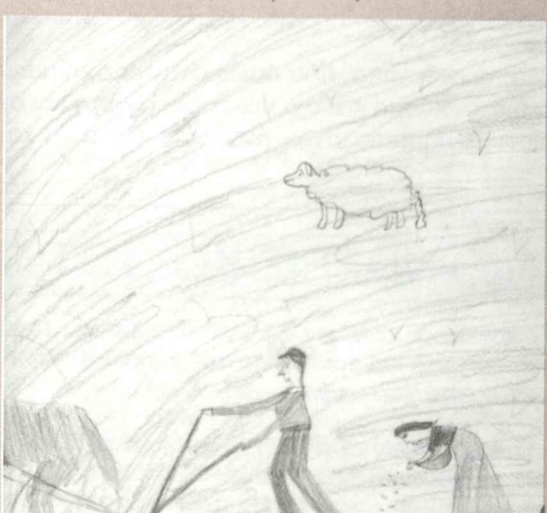
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ του Ιωάννη, 13 ετών (Α' Γυμνασίου)

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΟΡΟΙΑ του Γεωργίου, 12 ετών (Α' Γυμνασίου)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΤΑΣΚΑΣ του Γεωργίου, 13 ετών (Β' Γυμνασίου)

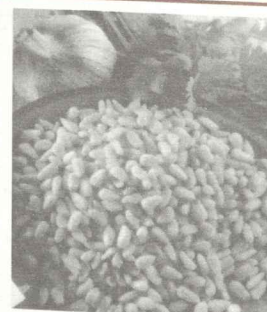

ΜΑΡΙΑ ΠΡΙΣΚΑ του Λάμπρου, 11 ετών (Ε' τάξη)

Ο ΚΑΡΠΟΣ της κουκουναριάς, το κουκουναρά, έχει πολύ πλούσια γεύση, η οποία επηρεάζει πολύ τη γεύση σε όλες τις σαλτσές. Μια μικρή ποσότητα κουκουναριών μετατρέπει το απλό πιάτο σε πιάτο απαίτητων! Κύριο συστατικό της σάλτσας αλ πέστο για μακαρόνια, προσθέτει γεύση σε όλα τα ψητά κατσαρόλας και στις πίτσες! Αν και πλούσιο σε θερμίδες (688 στα 100 γραμμάρια), δεν επιβαρύνει τελικά τον "πρωτοπολογισμό" μας, γιατί ελάχιστα κουκουναρά αρκούν για το αποτέλεσμα που θέλουμε. Επιπλέον, περιέχει άφθονη βιταμίνη Ε που εξασφαλίζει την υγεία των κυττάρων, προστατεύει το αίμα και βοηθά στην παραγωγή ερυθρών αιμοσφαιρίων. Μικρή ποσότητα βιταμινών της ομάδας Β, καθώς και ποτάσιο και φώσφορος ολό-

ΤΟ ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙ

κλώνουν την "προσφορά" του.
- Καβουρντίζετε τα κουκουναρά α-πλώνοντάς τα σε ταψί και ψηνόντάς τα στο γκριλ του φούρνου δύο λεπτά.
- Φτιάξτε μια πίτσα με σπανάκι, τόνο, τυρί μοτσαρέλα και κουκουναρά.
- Φτιάξτε ντομάτες γεμιστές με κουκουναρά. Πάρτε δώδεκα πολύ μικρές (μακρόστενες) ντομάτες και κόψτε το "καπάκι" από την επιφάνειά τους. Αδειάστε τις προσεκτικά. Προσθέστε στην ψίχα τους μια κουταλιά της σούπας γαλέτα, μια κουταλιά της σούπας φιλοκομμένο μαϊντανό, μια φιλοκομμένη σκελίδα σκόρδο και μία κουταλιά της σούπας καβουρντισμένα κουκουναρά. Αλατοπιπερώστε και ανακατέψτε πολύ καλά. Γεμίστε τις ντομάτες με το μεί-

στομάστε αγκινάρες σστέ με μπέικον και μανιτάρια. Για τέσσερα άτομα, λιώστε σε τηγάνι 25 γραμμάρια βούτυρο με μία κουταλιά της σούπας λάδι και τσιγαρίστε οκτώ φέτες μπέικον μέχρι να γίνουν τραγανές. Προσθέστε ένα φιλοκομμένο κρεμμύδι και δύο φιλοκομμένες σκελίδες σκόρδου. Τσιγαρίστε μέχρι να μαλακώσουν και να πά-

ρουν χρώμα, χωρίς όμως να καούν. Προσθέστε 400 γραμμάρια κατεψυγμένους πάτους από αγκινάρες, φιλοκομμένους. Αλατοπιπερώστε, βγάλτε το τηγάνι από τη φωτιά, προσθέστε μία κουταλιά της σούπας καβουρντισμένα κουκουναρά και ανακατέψτε πολύ καλά. Σερβίρετε τις αγκινάρες πάνω σε κρουτόν (τηγανισμένα στο βούτυρο ψωμάκια).
- Κόψτε σε φέτες μελιτζάνες, κολοκυθάκια και πράσινες πιπεριές. Αλατοπιπερώστε και περιχύστε με λίγο λάδι. Ψήστε στο γκριλ μέχρι να πάρουν χρώμα. Ετοιμάστε μια σάλτσα βινεγκρέτ, προσθέτοντάς της λίγο σκόρδο και δύο κουταλιές της σούπας καβουρντισμένα κουκουναρά. Βάλτε τα λαχανικά σε πιατέλα, περιχύστε τα με τη σάλτσα και σερβίρετε όσο είναι ακόμα ζεστά.

Ο εκούσιος περιορισμός των γεννήσεων ΕΝΑΣ ΘΑΝΑΣΙΜΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡ. ΣΤΑΜΟΥ
Διδάκτορα Πολιτικής
Επιστήμης, φιλόλογου

τας είναι ο οικονομικός. Και λόγω της ελλείψεως των θεσμικών και υλικών προϋποθέσεων για την ανθρώπινη διαβίωση μιας οικογένειας με τρία τουλάχιστον παιδιά, οι γυναίκες στράφηκαν σε εξω-οικογενειακή εργασία, για να έχουν όχι μόνο οικονομική αυτονομία και ψυχική ισορροπία, αλλά και κοινωνική καταξίωση, λόγω της συμμετοχής τους στην πολιτιστική ζωή του τόπου τους. Μ' αυτά τα δεδομένα είναι λογικό μία γυναίκα με 3 παιδιά να μην μπορεί να επαρκέσει και στην εργασία και στα μητρικά και οικογενειακά της καθήκοντα. Έτσι η παιδοποιία σ' αυτόν τον αριθμό των τέκνων είναι πράγματι ανέφικτη.

Στην εποχή μας οι νέοι γονείς κάνουν 1 ή 2 παιδιά, όχι για να τους βοηθήσουν οικονομικά ή να τους περιθάλψουν στα γηρατιά τους, όπως γινόταν παλιά, αλλά για συναισθηματικούς - κυρίως - λόγους. Όσοι δε αποκτούν πάνω από 2 παιδιά και τους λείπουν τα απαραίτητα μέσα για τη σωστή ανατροφή τους, θεωρούνται "άμυαλοι" ή "ασυνείδητοι".

2. Η ΑΤΕΓΚΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

Κατά τις προβλέψεις των Δημογραφικών Υπηρεσιών ΟΗΕ, η Ελλάδα το 2020 θα έχει 9,5 εκατομμύρια κατοίκους και η Τουρκία πάνω από 95 εκατομμύρια. Ειδικότερα για το 2000 προβλέπεται ότι θα έχουμε 1.877.000 νέους ηλικίας κάτω των 14 ετών, έναντι 20.068.800 της Τουρκίας, οι δε γέροι θα είναι 2 εκατομμύρια. Και το 2050 στις 3 Ελληνίδες, η μια θα είναι άνω των 65 ετών. Επίσης : αν συνεχισθεί η γεννητικότητα του 1985, το 2050 η Μακεδονία θα χάσει 500 χιλιάδες κατοίκους (δηλαδή το 25% του πληθυσμού της) πράγμα που διευκολύνει τα γειτονικά μας κράτη στη διατύπωση θέσεων αναζητήσεως "ζωτικού τους χώρου εις βάρος της πατρίδας μας".

Τη ζοφερή αυτή εικόνα

συμπληρώνουν και στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος. Σύμφωνα με αυτά, μέχρι το 1985, σε μερικά διαμερίσματα της Ελλάδος (όπως : Λέσβος, Σάμος, Χίος, Ιόνια νησιά - πλην Ζακύνθου - Ευρυτανία, Φωκίδα, Αρκαδία και Λακωνία) οι θάνατοι ήταν σχεδόν διπλάσιοι από τις γεννήσεις! Κατά μία δε εύστοχη παρατήρηση η μέχρι το 1989 υπογεννητικότητα μας έχει σκοτώσει περισσότερους Έλληνες από όσους οι τρεις πόλεμοι της περιόδου 1912-1945.

Πέρα όμως από αυτά, η γήρανση του πληθυσμού θέτει σε μεγάλο κίνδυνο τη συνέχιση της υπάρξεως των Ασφαλιστικών Ταμείων, λόγω της συνεχούς μειώσεως των εισοδών - εισφορών από τους εργαζομένους και την ταυτόχρονη αύξηση των δαπανών για συντάξεις, υγειονομική περίθαλψη κ.λπ του συνταξιοδοτικού πληθυσμού.

Κατά μία μάλιστα πρόσφατη (1993) έρευνα του καθηγητή του Πανεπιστημίου Αιγαίου κ. Σάββα Ρομπόλη και του ειδικού επιστήμονα του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Μ. Χλέ-τος, το 2000 οι συνταξιούχοι θα είναι 2.400.000 (έναντι 1.900.000 το 1990) το δε 2025 οι σημερινοί εργαζόμενοι (15-64 ετών) από 6,4 εκατομμύρια θα μειωθούν κατά 465.000 άτομα!

3. Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Για το θέμα αυτό προτάθηκαν ως τώρα αρκετές λύσεις. Τα σπουδαιότερα δε από τα μέτρα που πρέπει να λάβει σχετικά η πολιτεία - δηλαδή οι πολιτικοί - κάτω από τη συνεχή πίεση της κοινής γνώμης είναι τα εξής:

- εξασφάλιση εργασίας και στέγης στα νέα ζευγάρια
- επιδόματα ανεργίας
- επέκταση των βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών
- μηνιαίες μισθές ανειδίκευτου εργάτη στις μητέρες με τρίτο παιδί
- φορολογική απαλλαγή των πολυτέκνων
- συνεχής (10) ενημέρωση του κοινού για τον επερχόμενο κίνδυνο της φυλετικής εξαφάνισης κ.λπ.

Μια αξιέπαινη προσπάθεια για την αντιμετώπιση - γενικά - του πληθυσμιακού προβλήματος μας γίνεται τόσο από το "Ίδρυμα Δημογραφικού Προβλήματος", όσο και από το "Σωματείο των φίλων του Ιδρύματος για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος".

Η τελική όμως ευθύνη για τη λήψη των απαραίτητων - για την επιβίωσή μας ως Έθνους - ανήκει στους πολιτικούς, οι οποίοι και πρέπει να υιοθετήσουν επιτελούς την ενδεικνυόμενη - σχετικά - δημογραφική πολιτική.

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ

Δηλητηριάσεις μπορεί να συμβούν κατά λάθος (συχνά στα παιδιά) ή σκόπιμα (απόπειρα αυτοκτονίας ή σπάνια για εγκληματικούς σκοπούς). Οι ουσίες που μπορούν να προκαλέσουν δηλητηρίαση είναι πολλές, όπως φάρμακα, γεωργικά φάρμακα, εντομοκτόνα, είδη καθαρισμού, ναφθαλίνη, μονοξείδιο του άνθρακα και πολλά άλλα.

Γενικά μέτρα για την αντιμετώπιση των δηλητηριάσεων

Σε κάθε περίπτωση όπου υπάρχει υπόνοια ένα άτομο (παιδί ή μεγάλος) έχει πάρει κάποιο δηλητήριο, πρέπει να ενεργήσουμε με ταχύτητα, αλλά χωρίς πανικό. Να βρούμε τι έγινε ακριβώς, ποιά ήταν το δηλητήριο και σε ποιά ποσότητα πάρθηκε. Κάθε ενδεικτικό σημείο π.χ., το χρώμα του μπουκαλιού, το σχήμα του φαρμάκου, η μυρωδιά κ.ά έχει σημασία για να εντοπισθεί η ουσία ή το φάρμακο που πήρε το άτομο.

Αν το άτομο έχει εισπνεύσει δηλητηριώδη αέρια (π.χ. μονοξείδιο του άνθρακα, φωταέριο, υγραέριο ή άλλους δηλητηριώδεις ατμούς), το πρώτο που πρέπει να γίνει είναι ν' απομακρυνθεί απ' το μολυσμένο περιβάλλον και να βρεθεί σε καθαρό αέρα. Αν δεν ανανέει είναι απαραίτητο να γίνει τεχνητή αναπνοή. Παράλληλα, θα πρέπει να ειδοποιηθεί γιατρός ή να μεταφερθεί το θύμα σε νοσοκομείο. Αν το δηλητήριο έχει παρθεί από το στόμα, τότε θα πρέπει να το απομακρύνουμε από το στομάχι πριν να απορροφηθεί από τον οργανισμό. Αυτό μπορεί να γίνει με το να προκαλέσουμε εμετό. Πριν προκαλέσουμε εμετό δίνουμε στο άτομο που έχει πάρει το δηλητήριο να πει γάλα ή νερό, ώστε να αραιωθεί η ποσότητα του δηλητηρίου που βρίσκεται στο στομάχι. Για να προκαλέσουμε εμετό αρκεί μερικές φορές να ερεθίσουμε με ένα αντικείμενο όχι αιχμηρό (π.χ. ένα κουταλάκι) το πίσω μέρος της κούρφης του στόματος στην αρχή του λαιμού. Το καλύτερο όμως μέσο για να προκληθεί εμετός είναι το **σπρίτ ιπεκακουάνας**, ένα φάρμακο που θα πρέπει να βρίσκεται σ' όλα τα σπιτικά. Η χρησιμοποίηση του φαρμάκου θα γίνει έπειτα από οδηγία του γιατρού ή του Κέντρου Δηλητηριάσεων.

ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΛ. 7793777

Προσοχή: Απαγορεύεται να προκαλέσουμε εμετό, σε περιπτώσεις που το άτομο έχει πάρει ισχυρές καυστικές ουσίες, όπως το ακουαφόρτε, βιτριόλη ή καυστική ποτάσα ή αν το άτομο βρίσκεται σε κωματώδη κατάσταση ή έχει σπασμούς. Στην περίπτωση που ο δηλητηριασμένος κάνει εμετό, του δίνουμε να πάρει 5-15 χάπια άνθρακα (καρβουνάκια), που προσροφούν το δηλητήριο. Τον άνθρακα τον δίνουμε όταν έχουν περάσει αρκετές ώρες από τη λήψη του δηλητηρίου. Αν το άτομο βρίσκεται σε κώμα τότε προσέχουμε την αναπνοή του και αν χρειασθεί του κάνουμε τεχνητή αναπνοή. Επίσης προσέχουμε να μην κρυώνει σκεπαζόντάς το με κουβέρτα.

Ειδικές περιπτώσεις δηλητηριάσεων

1. Γεωργικά φάρμακα: (παράθεο και άλλα της ίδιας σειράς ή οργανο-φωσφορικοί εστέρες). Αυτά απορροφούνται αν έρθουν σε επαφή με το ανθρώπινο σώμα (από το στόμα, με την αναπνοή στο ράντισμα, από το δέρμα, ακόμα κι από βρεγμένα ρούχα). Τα συμπτώματα είναι εμετός, βήχας, πονοκεφάλους και ιδρώτες. Οι κόρες των ματιών μικραίνουν και η καρδιά κτυπά αργά.

Πρώτες βοήθειες: Αν τα ρούχα ενός ατόμου έχουν βραχεί με γεωργικό φάρμακο, θα πρέπει να τα βγάλει και να πλύνει το σώμα του με άφθονο νερό και σαπούνι, πριν απορροφηθεί το δηλητήριο.

Σε περίπτωση που το φάρμακο έχει παρθεί από το στόμα, εφαρμόζουμε τους γενικούς κανόνες που αναφέραμε πιο πάνω και το άτομο πρέπει να μεταφερθεί το συντομότερο σε γιατρό. Ειδικό αντιδοτό είναι η ατροπίνη σε ενέσεις.

Προφύλαξη: Αυτοί που ψεκάζουν με γεωργικά φάρμακα θα πρέπει να παίρνουν μέτρα προστασίας. Να μην έρχονται σε επαφή με το φάρμακο κι αν αισθανθούν κάποιο ενόχλημα να απομακρυνθούν αμέσως και να ζητήσουν βοήθεια.

2. Δηλητηρίαση με μονοξείδιο του άνθρακα: Μονοξείδιο του άνθρακα παράγεται εκεί που γίνεται ατελής καύση, όπως σε λαγυλά, σόμπα πετρελίου χωρίς σωλήνες, σόμπα υγραερίου. Πολύ μονοξείδιο του άνθρακα περιέχει φωταέριο. Το μονοξείδιο είναι ισχυρό δηλητήριο και ύπουλο γιατί δεν προδίδει την παρουσία του. Στην αρχή προκαλεί ελαφρά ζάλη, πονοκέφαλο, αδυναμία και τέλος ο δηλητηριασμένος χάνει τις αισθήσεις του και πέφτει σε κώμα.

Πρώτες βοήθειες: Απομακρύνουμε το άτομο απ' τον τόπο που βρίσκεται το δηλητήριο. Αν το θύμα δεν ανανέει, πρέπει να εφαρμόσουμε τεχνητή αναπνοή.

Προφύλαξη: Ο χώρος όπου υπάρχει κίνδυνος να σχηματιστεί μονοξείδιο του άνθρακα θα πρέπει να αερίζεται τακτικά και αρκετά. Ποτέ δεν πρέπει να κοιμόμαστε με αναμμένο λαγυλά ή αναμμένη σόμπα υγραερίου ή πετρελαιοί.

3. Δηλητηρίαση από μανιτάρια: Πολλά από τα μανιτάρια που φυτρώνουν μέσα τους στα χωράφια και τα βουνά είναι δηλητηριώδη και πολύ επικίνδυνα για τον άνθρωπο. Κάθε χρόνο, πολλά άτομα παθαίνουν δηλητηρίαση από μανιτάρια και μερικά πεθαίνουν. Πολλές φορές είναι πολύ δύσκολο να ξεχωρίσουν τα επικίνδυνα από τα αθώα μανιτάρια. Γι' αυτό είναι φρόνιμο να μην τρώμε τα μανιτάρια αυτά και κυρίως να μην τα δίνουμε ποτέ στα παιδιά, που είναι περισσότερο ευαίσθητα. Τα καλλιεργημένα μανιτάρια είναι ακίνδυνα και μπορούν να φαγωθούν χωρίς κανένα φόβο. Τα συμπτώματα απ' τη δηλητηρίαση αρχίζουν να φανούν. Συνήθως αρχίζουν 12-18 ώρες μετά, σαν εμετός και διάρροιας.

Πρώτες βοήθειες: Άμεση μεταφορά σε Νοσοκομείο.

4. Δάγκωμα από φίδι: Στην Ελλάδα τα δηλητηριώδη φίδια είναι τα εχιδνοειδή, δηλαδή 2-3 είδη οφίδων.

Πρώτες βοήθειες: Μετά το δάγκωμα προσπαθούμε να απομακρύνουμε το δηλητήριο πριν μπει στην κυκλοφορία. Για το σκοπό αυτό, δεν πρέπει το θύμα να βαδίζει, αλλά θα πρέπει να μείνει ακίνητο γιατί έτσι αποφεύγεται η γρήγορη απορρόφηση του δηλητηρίου. Με έναν επίδεσμο ή ένα ύφασμα σφίγγουμε σφιχτά το μέλος που ψήλα απ' το σημείο της πληγής, έτσι που να εμποδίσουμε τη φλεβική κυκλοφορία, αλλά όχι την αρτηριακή. Τον επίδεσμο αυτόν τον χαλαρώνουμε για 1-2 λεπτά κάθε μισή ώρα. Καθαρίζουμε την περιοχή γύρω από την πληγή. Απαγορεύεται να δώσουμε στο θύμα οινόπνευμα ή ποτά, επειδή κάνουν το δηλητήριο να απορροφάται πολύ εύκολα. Τα ίδια μέτρα παίρνονται και σε περίπτωση που το άτομο έχει καταρτιστεί από σκορπίο. Στην περίπτωση δαγκώματος από φίδι, θα πρέπει να γίνει ειδικός ορός με ένεση από γιατρό.

5. Κέντρισμα από μέλισσα σφήκα ή άλλο παρόμοιο έντομο: Το κέντρισμα των εντόμων αυτών είναι πολύ συχνό κυρίως το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Συνήθως προκαλεί μόνο τοπικά φαινόμενα (πρήξιμο και πόνο). Σε μερικά όμως είδη σφήκα άτομα μπορεί να προκαλέσει έντονα γενικά αλλεργικά φαινόμενα με σοβαρά επακόλουθα.

Πρώτες βοήθειες: Εφαρμόζεται τοπικά αντισηπτική αλοιφή. Αν παρουσιαστούν γενικά συμπτώματα (δυσκολία στην αναπνοή, πρήξιμο στο πρόσωπο, λιποθυμία, σπασμοί) το άτομο πρέπει να μεταφερθεί σε νοσοκομείο ή να εξετασθεί αμέσως από γιατρό.

(Από ιατρικό έντυπο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας)

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ

ΕΚΑΤΟ χρόνια συμπληρώνονται από το θάνατο, στις Κάννες, το 1896, ενός πολιτικού που αφιέρωσε τη ζωή του στην Ελλάδα, του Χαρίλαου Τρικούπη. Ο Μεσολογγίτης πολιτικός, αδιαφόρησε για το όποιο κόστος, αδιαφόρησε για την προσωπική του ζωή. Μοναδικό μέλημά του, το συμφέρον της χώρας και του λαού. Έχοντας ως εφόδια ευφύια, εργατικότητα, εντιμότητα, δημιούργησε ένα πρότυπο πολιτικού άνδρα που έκτοτε αποτελεί το υπόδειγμα εκείνων των συναδέλφων του που πράγματι φιλοδοξούν να υπηρετήσουν την πατρίδα, αλλά και των απλών πολιτών που σε αυτόν αναγνωρίζουν πως πρέπει - και οφείλουν - να είναι οι ηγέτες του. Ο Χαρίλαος Τρικούπης προσπαθούσε να αλλάξει τα πάντα και σε όλους τους τομείς. Την κοινοβουλευτική λειτουργία, τη δημόσια διοίκηση, την οικονομική κατάσταση, το στρατό, τη διπλωματική εικόνα της χώρας μας και προπαντός να επεκτείνει τα γεωγραφικά όρια της Ελλάδας, απελευθερώνοντας υπόδουλα εδάφη.

Αλλά κατόρθωσε, άλλα όχι. Όμως, όλα τα ονειρεύθηκε, όλα τα σχεδίασε. Πολλές οι ελπίδες, πολλά τα έργα που δεν πραγματοποιήθηκαν. Κανείς, όμως δεν αμφισβήτησε τον πατριωτισμό, τις ικανότητες και την αρετή του Χαρίλαου Τρικούπη. Αυτά παραμένουν και σήμερα, στην ελληνική πραγματικότητα, ένα επίκαιρο ζητούμενο...

Στο αφιέρωμα των "Επτά Ημερών" της εφημερίδας "Καθημερινή" (3.11.1996) στο μεγάλο ηγέτη, παρατίθενται με τη μεγαλύτερη δυνατή έκταση, η εντυπωσιακή διαδρομή και παρουσία του στην πολιτική ζωή της χώρας, τα ιδεολογικά του "πιστεύα", το οικονομικό και διπλωματικό έργο, η ώθησή και πραγματοποιήση σοβαρών δημοσίων έργων, η αναδιοργάνωση του κράτους και χρονολόγιο με τους κυριότερους σταθμούς του βίου του και την όλη πορεία μέχρι την αυτοεξορία και το πικρό τέλος.

Ο Χαρίλαος Τρικούπης παραμένει ένα πρότυπο πολιτικού. Χαρακτηριστικοί ηγέτες δεν εμφανίζονται συχνά. Η Ελλάδα θα είχε άλλη όψη αν στον αιώνα που πέρασε το φαινόμενο τέτοιου πολιτικού είχε παρουσιαστεί συχνότερα. Οι τιμητικές εκδηλώσεις που αφιερώνονται το 1996 στη μνήμη του Χαρίλαου Τρικούπη, αρχής γενομένης από τη Βουλή των Ελλήνων, υπογραμμίζουν την έλλειψη των δικών του προσόντων.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΚΟΜΑ Η ΦΛΟΓΑ ΚΑΙ Η ΔΙΨΑ ΤΟΥ ΓΥΡΙΣΜΟΥ;

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ**,
Προέδρου του Συλλόγου Κυπρίων Προσφύγων Ελλάδας

Είκοσι δύο χρόνια συμπληρώνονται φέτος από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο. 22 χρόνια γεμάτα συρματοπλέγμα, όπως λέει κι ο ποιητής, παντού μέσα σε κάθε βλέμμα, μέσα σε κάθε βήμα, γύρω στην καρδιά μας, γύρω στην ελπίδα... 22 χρόνια μακριά από τα δαντελωτά ακρογιάλια της Αμμοχώστου, "στεγνοί" από τις μυρωδιές των λεμονοανθών της Μόρφου, απ' τη γνώριμα μονοπάτια της Κερύνειας... Ας αφήσουμε όμως στο **Χρήστο Προδρόμου**, πρόεδρο του Συλλόγου Κυπρίων Προσφύγων Ελλάδας, να μας μιλήσει για όλα αυτά:

"1974 - 1996. 22 ολοκληρωμένα χρόνια!!! Πότε πέρασαν κιόλας; Ξαν χθες μας φαίνεται, όταν οι τουρκικές δυνάμεις κατοχής πατούσαν το πόδι τους στη μαρτυρική Κύπρο μας, καταλαμβάνοντας τη μισή μεγαλόνησο.

22 ΧΡΟΝΙΑ!!! Σ' άλλους φαίνεται σαν χθες, αλλά για μας τους ξεριζωμένους πρόσφυγες είναι πραγματικά 22 ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΝΟΥ, ΛΑΧΤΑΡΑΣ και ΔΙΨΑΣ ΓΥΡΙΣΜΟΥ στα σκληρωμένα εδάφη μας.

- Πώς μπορούμε οι Κύπριοι πρόσφυγες, όσα χρόνια κι αν περάσουν, να ξεχάσουμε τον πατέρα, τον αδελφό, το φίλο μας που είναι τώρα ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΣ;

- Πώς μπορούμε να ξεχάσουμε τους ηρωικούς ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΟΥΣ μας ή καλύτερα να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους: ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΔΙΧΩΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ!!!

- Πώς μπορούμε να σβήσουμε για λίγο τη φλόγα και τη δίψα του γυρισμού στο σπίτι που γεννηθήκαμε, όταν το βλέπεις σχεδόν καθημερινά λίγα μέτρα μακριά, αλλά το τραγικό είναι να μην μπορείς να το πλησιάσεις γιατί μέσα βρίσκονται οι Τουρκαλόνες...;

22 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ Δυστυχώς, σήμερα γίναμε εκ των πραγμάτων αδιόφοροι και απαθείς. Καταντήσαμε οι επιληψίμονες των δικαιωμάτων μας, αλλά και της ίδιας της μεγαλοψυχίας μας, ικέτες των ξένων, στηριγμένοι στο συμβιβασμό και τη συνθηκολόγηση, προσμένουμε τη λύση του πολιτικού μας προβλήματος.

Ίσως οι κομματικές βλέςεις και η αδιαφορία των πολιτικών μας να μας προβληματίζουν για το αύριο.

Οι κυοφορούμενες λύσεις - πακέτο που ετοιμάζουν οι ξένοι παράγοντες (Αμερικανοί και οι της Ε.Ε.) πάντα βεβαίως ερήμην του Κυπριακού Ελληνισμού, ίσως είναι για μας λύση ΥΠΟΤΑΓΗΣ και ΑΙΣΧΟΥΣ. Δυστυχώς οι χάρτινοι διάλογοι, οι συνομιλίες και οι υποσχέσεις δεν πέτυχαν τίποτα άλλο παρά

το αδιέξοδο!!!

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Μέχρι πριν λίγες μέρες μια από τις μοναδικές ελπίδες μας για επίλυση του Κυπριακού Προβλήματος ήταν η Ευρωπαϊκή Ένωση. Δυστυχώς όμως στις 13-12-95 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με μεγάλη πλειοψηφία είπε το ΝΑΙ στην τελωνειακή ένωση της με την Τουρκία, η οποία έχει τεθεί σε ισχύ από 1-1-96.

Μέρα ΝΤΡΟΠΗΣ και μέρα ΗΤΤΑΣ μπορεί να χαρακτηριστεί η 23-12-95. Η πολιτισμένη Ευρώπη δυστυχώς υποτάσσεται τα Ανθρώπινα δικαιώματα και τις αξίες του δυτικού πολιτισμού σε λογιστικές πράξεις και οικονομικά συμφέροντα. Πολιτισμένη Ευρώπη, μήπως ΞΕΧΝΑΣΕΙ εδώ και 22 χρόνια η Κύπρος είναι διαιρεμένη στα δύο;

Μήπως ξεχνάς ότι εδώ και 22 ΧΡΟΝΙΑ οι βρώμικοι Τουρκαλόνες παραβιάζουν συνεχώς τα ανθρώπινα δικαιώματα; Και η ωμή απάντηση της Ευρώπης προς την Κύπρο: Ναι, πάνω απ' όλα τα οικονομικά συμφέροντά μας και περιμένουμε...

Επειδή μέσα μας υπάρχει άσβεστη φλόγα και πραγματική δίψα για γυρισμό στα σκληρωμένα εδάφη μας, εμείς εδώ θα περιμένουμε...

Γιατί έχουμε δικαίο και πρέπει να δικαιωθούμε.

Πού είναι οι 1619 αγνοούμενοι; Σ' αυτό είναι υπεύθυνος να απαντήσει ο εγκληματίας πολέμου Ντενκτάς.

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΙΤΩΝ

Συνείχεια προηγούμενου

15. ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΧΕΙΜΑΔΙΑ - ΔΙΑΦΟΡΜΗ - ΣΤΑΘΜΟΙ ΚΑΙ ΑΓΙΕΗ

Η αναχώρηση για τα χειμαδιά και η ολοκληρωμένη της, ήταν ένας πραγματικός γολγοθάς για τους κτηνοτρόφους, γιατί έπρεπε να μεταφέρουν τα κοπάδια τους και το νοικοκυριό τους από τα Θεοδώριανα στις παραπάνω μακρινές περιοχές, να ξεχειμωνιάσουν "στα χειμαδιά" κάτω από πραγματικά σκληρές και αντίξοες καιρικές συνθήκες. Οι τζιομπαναριστές είχαν να προστασιά και μόνιμο σκέπασμα μέρας και νύχτας, την, από γίδινο μαλλί, υπαντή κάπα τους, την οποία έραβαν οι καποράδες, που κάλυπτε και το κεφάλι και ήταν αδιαπέραστη από τη βροχή, γινόταν όμως από το νερό της βροχής κυριολεκτικά ασήκωτη και έφτανε, κατά το τότε ιχύνον μετρικό σύστημα, τις 5-10 οκάδες!!! Για τροφή τους είχαν στο σκαούλι τους μόνο ψωμί, καλαμποκίσιο συνήθως, μία κουλούρα (μιας γάστρας) ο καθένας τους και τυρί μέσα στον τυρολόγο που αναφέρεται παραπάνω, ώστε μ' αυτά να περάσουν τις οχτώ συνήθως μέρες και ισάριθμες

νύχτες που χρειάζονταν να φτάσουν στα χειμαδιά, με μόνιμη παρηγοριά, όπου κατορθώσουν και ανταμώσουν 2-3 βράδια με τα "κονάκια" να τους βράσουν οι γυναίκες τραχανά, ή να φτιάξουν λίγο "μαντζιόνα", για να ζεσταθούν.

"Κονάκια", ονόμαζαν τα αλογομούλα που είχαν φορτωμένα με τα νοικοκυριά τους, με τα ρούχα τους, με τα τσόλια τους (κουβέρτες από γίδινο μαλλί) ή τις βελόντζες τους και τις μαντανιές, τα εσώρουχά τους, ως επί το πλείστον σπιγλιές, τα κουτάλια, τις σίτες, τα τουλούμια με το τυρί, και ότι άλλο μπορεί να φαντασθεί κανείς που χρειαζόταν ακόμη και τα ελάχιστα βιβλία και τετράδια των παιδιών τους, που θα πήγαιναν να συνεχίσουν το σχολείο τους στα χωριά των

Γράφει ο Χρήστος Β. Σταμάτης - Δικηγόρος

νοικειί" κατά τον επιστημονικό όρο, γι' αυτό και λεγόταν "φερ-ρέοικο".

Το ξεκίνημα ήταν αρκετά συγκινητικό και συνοδευόταν από εναγκαλισμούς, κλάμματα, φιλία και ευχές, ως π.χ. "Καλό χειμώνα", "Καλή αντάμωση", κτλ. γιατί οι περισσότεροι θα συναντιόνταν την άνοιξη που θα επέστρεφαν στο χωριό, αφού στα χειμαδιά θα χωριζόταν και θα ξεχειμάζαν σε διαφορετικές περιοχές, ενώ αρκετοί, κάπως ηλικιωμένοι, έμεναν να ξεχειμάσουν μόνοι τους στο χωριό.

Τα κοπάδια με τους τζιομπαναριστές και τ' απαραίτητα τσοπανόσκυλα, έφευγαν από το χωριό, συνήθως δύο - τρεις ημέρες νωρίτερα και μετά ξεκινούσαν τα κόνια. Πρώτος σταθμός να ξεβραδίσουν ήταν συνήθως στον "Αη-Λιά" Βουργαρελίου, επόμενος στο "Αντρία - Μαρία" μέσα στη Γωμία ή στα "Ψηλά Δένδρα", το άλλο βράδυ κοντά στον Πέτα, στην λεγόμενη "Ζερμή" ή στο "Πουρνάρι", το άλλο βράδυ στον "Καναρά" (Πετροβούνι), όπου συνήθως καθυστερούσαν για δύο μέρες για να ψυνθούν από την Άρτα διάφορα, όπως π.χ. ψωμί χάσιμο (καθάριο το λέγανε), χαλβά, ελιές, ελάχιστο λάδι, ενίοτε και λίγο μπακαλιά-

ρο, οι γυναίκες το ύφασμα για τα μεσοφόρια τους, τα μαντήλια για το κεφάλι, οι άντρες κάποια σκούφια από ατσάλι και άλλα και όπου οι γυναίκες έφτιαχναν - έψηναν ψωμί μπορούσαν στο χωριό. Πέρασε μια εβδομάδα τίποτα. Δεν υπήρχε ομαλή ελπίδα για την άτυχη γυναίκα και μάλιστα Παναγιώτη. Της κάνανε τα "εννιάμερα". Πέτασε ο μίγας και ετοιμαζόταν να της κάνουν και τα "σάρα-ντα", όπως συνηθίζεται. Ψάξα-νε να τη βρούνε έστω νεκρή να

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Γράφει ο **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Δ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ**

Παίρνοντας αφορμή από το δυσάρεστο περιστατικό του καλοκαιριού, το θάνατο του αγαπητού μας συγχωριανού Κώστα Τσινέλου από κεραυνό κάτω από το έλατο που πήγε να προφυλαχθεί, θα σας διηγηθώ μια πραγματική ιστορία που συνέβη σ' ένα άλλο μέρος αλλά με τα ίδια χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα στην Εύβοια, ανήκε από τα χωριά Στρέπες και της γνωστής Στενής, υπάρχει μια ράχη της Δούρης κάτι παρόμοιο με τη ράχη του Σταυρού τη δικιά μας.

Εκείνησε εκείνη τη χρονιά μια Στρέπια δυστυχώς γυναίκων και ανδρών να πάνε από τους Στρέπες στην Στενή να σμούν σε λογιστικές πράξεις και οικονομικά συμφέροντα. Πολιτισμένη Ευρώπη, μήπως ΞΕΧΝΑΣΕΙ εδώ και 22 χρόνια η Κύπρος είναι διαιρεμένη στα δύο;

Μήπως ξεχνάς ότι εδώ και 22 ΧΡΟΝΙΑ οι βρώμικοι Τουρκαλόνες παραβιάζουν συνεχώς τα ανθρώπινα δικαιώματα; Και η ωμή απάντηση της Ευρώπης προς την Κύπρο: Ναι, πάνω απ' όλα τα οικονομικά συμφέροντά μας και περιμένουμε...

Επειδή μέσα μας υπάρχει άσβεστη φλόγα και πραγματική δίψα για γυρισμό στα σκληρωμένα εδάφη μας, εμείς εδώ θα περιμένουμε...

Γιατί έχουμε δικαίο και πρέπει να δικαιωθούμε.

ΣΚΕΨΕΙΣ - ΑΠΟΨΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

τη θάψουνε, αφού τα χιόνια είχαν υποχωρήσει αρκετά. Πήγε λοιπόν όλο το χωριό και άρχισε να ψάχνει στο βουνό, σε όσα σημεία θεωρούσαν πιθανά. Ξαφνικά ένας χωριανός ονόματι Κώστας (Κώστας τοπικά) άκουσε τρεμάμενη φωνή: "Κώστα - Κώστα" και το έβαλε στα πόδια, από το φόβο του. Τελικά η Παναγιώτι είχε επιζηήσει επί τριάντα και πλέον μέρες κάτω απ' τα χιόνια μέσα σ' ένα πρόχειρο κατάλυμα που είχαν από το καλοκαίρι οι τσοπάνηδες, τρώγοντας σπιρί - σπιρί δυό τρεις οκάδες καλαμποκί που είχε και πίνοντας από μια γουλιά λάδι από αυτό που είχε προμηθευτεί πριν φύγει από τη Στενή για τα ταλαιψωρα παιδιά της. Σώθηκε χάρη στο πρόχειρο καλύβι που υπήρχε εκεί.

Είχα γράψει και παλαιότερα ότι πρέπει να φτιαχτούν μικρά σπιτάκια, καλύβες. Αν θέλατε πέτρες, δόξα τω Θεώ, έχουμε πολλές, αλλά τώρα έχουμε τους τομεντόλιδους που στέλνονται από μόνιμους ο ένας πάνω στον άλλον και από δύο τρία φύλλα ελενίτ από πάνω, το πρόβλημα λύνεται πάρα πολύ εύκολα.

Παλιότερα οι χωριανοί μας είχαν τέτοια σπιτάκια σε όλα τα σημεία και εκεί μέσα ξεκαλοκαίριζαν ολόκληρες οικογένειες. Στην περίοδο του πολέμου μάλιστα το πράγμα παράγινε. Δυστυχώς, έγινε μάντης του κακού, όταν παλιότερα έλεγα ότι υπάρχουν κίνδυνοι από τα φαινόμενα της φύσης, και όχι βέβαια μόνο εγώ. Έστω και τώρα πρέπει να φτιαχτούν σε διάφορα σημεία όπως Καραούλι, Αηδηνία, Κούκου, Βτοσίλι, Χούλι, Βαρκά ή όπου αλλού κριθεί αναγκαίο για τους κτηνοτρόφους μας.

Ας το δει η Κοινότητα, ας το δει ο Συνεταιρισμός (αρκάτε λεφτά - κέρδη κάθε χρόνο από την Κωστήλατα). Τα έξοδα που απαιτούνται είναι πολύ λίγα. Ας το δούνε και οι ίδιοι οι κτηνοτρόφοι. Ενα - δύο φορτηγά αμμοχάλκο, τομεντόλιδους και ελενίτ είναι αρκετά σε δύο - τρεις μέρες - δρόμος πάει παντού - και δικαιολογία δεν υπάρχει για κανένα.

Στο κάτω κάτω αςβάλουμε και το χέρι στην τσέπη για κανένα πεντοχίλιο ή δεκαχίλιον, γιατί έχει μεγαλύτερη πρα-

κτική αξία, από τα "όργανα" που εκεί τα δίνουμε με την καρδιά μας και "αν δεν πληρώσουμε δεν μας πιάνεται", όπως λένε μερικοί.

- **Καλοκαίρι στο χωριό.** Κόσμος πολύς. Βροχή βροντές, αστραπές. Όλοι προφυλαγμένοι στα καφεενία, στα υπόστεγα και φυσικά άλλοι στα σπύτια τους. Κάποιοι πιο τολμηροί κάτω από τον πλατάνο, μέχρι τα φύλλα του να μην μπορούν να κρατήσουν άλλο το νερό.

Η λάμψη των αστραπών φωτίζει σαν μέρα, ο κρότος κάνει τα ντουβάρια να τρίζουν. "Θεός φυλάξει" μην πέσει κανένας κεραυνός σε κατοικημένο μέρος και τότε τι γίνεται!;

Πρέπει επειγόντως η κοινότητα να αναθέσει μελέτη και τοποθέτηση αλεξικεραυνών σε διάφορα σημεία μέσα στο χωριό, αρχίζοντας από την πλατεία, που είναι και η πιο πολυλυσύναπτη. Επίσης και σε άλλα σημεία, όπως το ύψωμα Χαϊδέικα, Άγιο Αθανάσιο, Ταύλα - Σχολείο ή όπου αλλού κριθεί απαραίτητο.

Αν οι κίνδυνοι μειωθούν το ηθικό θα ανέβει και οι συνειδήσεις θα ησυχάσουν.

- **Δρόμος Καμάρα - Λύκος - Αγία Κυριακή.** Η τεχνολογία έκανε το θαύμα της, άνοιξε δρόμο εκεί "που δεν πετούσε ούτε πουλί", κόβοντας στην κυριολεξία το βουνό στη μέση. Άφησε βέβαια πληγή ανοιχτή στην περιοχή. Γι' αυτό εμείς πρέπει να φροντίσουμε γι' αυτό.

Φυτεύοντας δέντρα, γιατί όχι πλατάνια, κατά μήκος του δρόμου, και δίπλα από το κάτω μέρος. Πολύ γρήγορα θα μεγαλώσουν, χωρίς ιδιαίτερη φροντίδα, θα συγκρατούν το χώμα και θα προστατεύουν τους περαστικούς από πιθανή πτώση, αφού δημιουργούν μια δεντροστοιχία και φυσικά θα ομορφύνουν το τοπίο με το παραπάνω.

Από την άλλη πλευρά, στις πλαγιές του δρόμου, μπορούμε να φυτέψουμε αυτά τα αναρριχώμενα φυτά που πολύ γρήγορα και εύκολα μεγαλώνουν και συγκρατούν το χώμα, κάνοντας ρίζες από τους κορμούς τους.

Γράφει η **ΚΙΚΗ ΖΩΗ**

Πρώτη Αυγούστου, με μεγάλη χαρά περιμέναμε να ακουστεί η καμπάνα για την αρχή των παρακλήσεων προς την υπεραγία Θεοτόκο, που θα μας ετοιμάσουν να υποδεχθούμε με τη νηστεία και την ευλάβεια το πανηγύρι.

Ο ακούρατος παπα-Θωμάς κάθε ημέρα μας πήγαινε και σε διαφορετικό εκκλησάκι του χωριού μας για λειτουργία και μας έφερνε έτσι πιο κοντά στο Θεό.

Και ενώ είμασταν τόσο ευχαριστημένοι και με αγάπη και χαρά περιμέναμε το πανηγύρι, παρουσιάστηκε ο τέως πρόεδρος με μια ενημερωτική εφημερίδα που μοίραζε εναντίον του προέδρου να ταραξεί την ηρεμία των χωριανών.

Μοιζώ κατά τη γνώμη μου, ως νύφη Θεοδωριανίτισσα που είμαι, ότι αυτή δεν ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ενοχοποιεί τον πρόεδρο, μαζί με το Συμβούλιο. Αντί να αγκαλιασθούν όλοι μαζί και να προχωρούν διορθώνοντας ο ένας τον άλλο, για το καλό του χωριού μας, αυτοί τρώνονται σα να είναι τελείως ξένοι.

Προς Θεού, για να γίνει ένα χωριό με όλες τις χάρες και τις ανέσεις να το ζηλεύουν όλοι, πρέπει να υπάρχει αγάπη μεταξύ όλων των χωριανών και όχι να κοιτάμε με το παραμικρό να ρίχνουμε λάσπη ο ένας στον άλλο.

Εγώ πρώτον, ως νύφη Θεοδωριανίτισσα, αγάπησα τόσο πολύ το χωριό και όλους τους χωριανούς και χωριανές, που κοιτάω με κάθε τρόπο να προσφέρω στον συνάνθρωπό μου και να του δώσω χαρά, γιατί νιώθω ότι έχω υποχρέωση - και πρώτο και κύριο δίνω το πολυτιμότερο που έχω, το αίμα μου, για την ανάγκη κάθε συγχωριανού που θα χρειαστεί και αυτό το κάνω όχι για έπαινο, αλλά με μεγάλη μου χαρά και αγάπη.

Το πανηγύρι φέτος είχε μεγάλη επιτυχία, κάτι το διαφορετικό. Στο πανηγύρι μας έδωσε το Κοινοτικό Συμβούλιο χαρά, που έβαλε τα όργανα στην πλατεία και χόρεψαν όλοι οι χωριανοί και έπαψαν, τέλος πάντων, τα μαλώματα κατά τις πρωινές ώρες μεταξύ οργανοπαίκτων και θαμώνων των καφεενίων.

Πάντως στο κάλεσμα της αιμοδοσίας δεν ανταποκρίθηκαν όσο θάπρεπε οι χωριανοί. Και αυτό με λύπησε γιατί δείχνουν ότι δεν αγαπάνε όσο πρέπει τους χωριανούς, αλλά έρχονται μόνο και μόνο για να κάνουν κριτικές, χωρίς πρώτα να ενημερώνονται.

Γι' αυτό θα παρακαλέσω τους χωριανούς και τις χωριανές να μην κάθονται στα καφεενία και κριτικάρον με θράσος τον πρόεδρο και τους συμβούλους, αλλά να τους ενθαρρύνουμε και να τους θαυμάζουμε για την προσπάθειά τους. Και εμείς πρέπει να προσφέρουμε στο χωριό μας ο καθένας και η κάθε μια ό,τι μπορούμε, είτε οικονομική βοήθεια, είτε προσωπική για το καλό του χωριού.

Γράφει ο **ΚΩΣΤΑΣ ΖΩΗΣ**

Μετά τον άδικο χαμό του Κώστα Τσινέλου, με κάλεσε ο πρόεδρος του Συνεταιρισμού Γιάννης Αριστ. Χαϊδός, ως πρώτο επιλαχόντα σύμβουλο να πάρω τη θέση του μακαρίτη στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού.

Η πρώτη μου επαφή με το γραφείο, όχι και πολύ ευχάριστη. Ακαταστασία στο Γραφείο και τσαπατσουλιά. Λίγο ακόμα και το γραφείο θα καταλάμβαναν αράχνες και μπορμπίστολοι.

Έτυχε να είναι και ο Πάνο Λάκκας μαζί μου και αποθανάτισα με τη σκηνή. Και κάτι άλλο που με εντυπωσίασε. Από το Διοικητικό Συμβούλιο δεν δουλεύουν και δεν μεταχειρίζονται συνέχεια από το 1981 το βιβλίο του ταμείου.

Αυτό, εάν είναι αλήθεια, πρέπει να δικαιολογηθεί κάπως. Αλλιώς έχουν ευθύνες τα δύο Διοικητικά Συμβούλια από το 1990 και δώθε και μπορεί να πάρουν τα σκάγια και τους κληρονόμους, όσων δεν ζουν.

Τη θέση του αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού κατέλαβε ομόφωνα ο Σταύρος Χρ. Ντζούνης.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ: ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ - Μαντώ... Ιστορική παρένθεση. Άρτα 1966 σ. 72 αυτοέκδοση

Στην παγκόσμια βιβλιογραφία ανθεί τώρα η ιστοριολογία. Και αυτό σημαίνει πως οι φιλολαγνότες του καιρού μας, επιστρέφουν στα περασμένα χρόνια - στην παράδοση. Το ανώτερο βιβλίο του γνωστού Αρτινού λογίου, ποιητή - αλλά και μουσικού - κ. Ν. Καραβασίλη είναι ένα ακόμα χρονολογικό κείμενο, ένα συγκλονιστικό - θα έλεγα - ντοκουμέντο του Ελληνοϊταλικού πολέμου 1940-41, καθώς και της κατοχής της πατρίδας μας, κατά το 1940-41 από τους Ιταλούς και τους Γερμανούς. Ο συγγραφέας με ευθυκρισία, ευκρίνεια, γνησιότητα και αμεσότητα διατυπώνει τις ολοκληρωμένες σκέψεις του πάνω σε μια άγνωστη ως τώρα πτυχή της πρόσφατης ιστορίας μας. Η γραφή του είναι απλή, χωρίς λογοτεχνικές εξάρσεις, οι δε καταγραφές του δεν περιορίζονται μόνο στα ιστορικά γεγονότα αλλά γενικεύονται. Και αυτό το τελευταίο είναι "κάτι" που φανερώνει την πνευματική συγκρότηση και ωριμότητα του συγγραφέα.

Δρ. Δημ. Χρ. Στάμος (φιλόλογος)

Λάβαμε μια ενδιαφέρουσα συλλογή αξιολογών ποιημάτων του Αθανασίου Στεργίου ΛΙΑΠΗ, όπου ανάγλυφα διαφαίνονται πολλά λαογραφικά και ιστορικά στοιχεία του τόπου μας. Ο Αθανάσιος ΛΙΑΠΗΣ γεννήθηκε στη Λαφίνα Τρικάλων το 1964 και ζει στην Αθήνα. Ευχόμαστε και νέες πνευματικές δημιουργίες.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Την αρχική βουβαμάρα διαδέχεται η πατριωτική έξαρση. Οι άντρες παρατάνε τις δουλειές και τα κοπάδια τους και μαζεύονται στην πλατεία, οι γυναίκες σταυροκοπιούνται. Ένας χωροφύλακας απ' το Βουργαρέλι φέρνει προς το βραδάκι τη διαταγή επιστράτευσης και τη δίνει στο Σταθμάρχη Χωροφυλακής Θεοδωριάνων, που την καρφώνει στον πλάτανο της πλατείας: "Καλούνται υπό τα όπλα...". Δώδεκα κλάσεις στρατεύονται, κάπου εκατόν σαράντα νέοι, χωρίς αυτοί που υπηρετούν ήδη ως κληρωτοί κι αυτοί που είχαν επιστρατευτεί απ' το καλοκαίρι. Απ' τον Αύγουστο είχε αρχίσει μερική επιστράτευση με ατομικές προσκλήσεις, που τις μοίραζε ο Σταθμός Χωροφυλακής Θεοδωριάνων. Οι περισσότεροι εντάσσονται στην 8η Μεραρχία με διοικητή τον Κατσιμήτρο, στο 4ο Σύνταγμα Ευζώνων. Παρουσιάζονται στην Άρτα και από κει προωθούνται στο Καλπάκι. Γνωστή ήταν η φράση: "Με το πι και το ρο γέμιο" ο Κατσιμήτρος το στρατό".

Απ' τον Αύγουστο είχε αρχίσει κι η επίταξη των αλογομουλάρων, που ολοκληρώνεται μετά την κήρυξη του πόλεμου. Τα ζώα συγκεντρώνονται στην Κάτω Καλεντίνη κι από κει προωθούνται προς το μέτωπο. Εξαιτίας της στράτευσης κι επίταξης η ομπορά καθυστερεί και οι βλάχοι δεν έχουν κατέβει ακόμα στα χειμαδιά.

Μερικοί επιστρατευόμενοι Θεοδωριανίτες φεύγουν κιόλας την ίδια νύχτα και την άλλη μέρα η αναχώρηση ολοκληρώνεται. Οι νέοι ξεκινάνε κατά ομάδες απ' την πλατεία κι είναι σαν να πάνε σε πανηγύρι. Μια ομάδα από καμιά τριανταριά κατά τις δέκα το πρωί της 29 Οκτώ-

ΟΙ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΙΤΕΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ '40

Επιστρατευμέ-

νοι Θεοδωρια-

νίτες τον Αύ-

γουστο 1940

στη βρύση

του Χαροκό-

που, πάνε για

κατάταξη.

βρη στέκεται για λίγο στο εικό- νισμα, στο Κουτσοχέρι και το τραγούδι, ηρωικό και πικραμένο, πλημμυρίζει τα περήφανα Θεοδωριανά: "Κλάψε με, μάνα, κλάψε με, με ήλιο με φεγγάρι...". Οι μανάδες κουνάνε τα μαντήλια με βουρκωμένα μάτια δώθε απ' το χωριό, ώσπου η ομάδα γέρνει στη ράχη του Σταυρού.

Μια εποποιία αρχινάει στα βορειοηπειρωτικά βουνά και τα Θεοδωριανά αφουγκράζονται τις κανονιές που βροντάνε κατά τα βορειοδυτικά, ξέμακτρα, που όσο πάνε και ζυγώνουν. Τη νύχτα, που καταλαγιάζουν οι θόρυβοι της μέρας, ακούονται πιο δυνατά. Μερικά παιδιά (Φώτης Σκαμπαρδώνης, Θωμάς Πλακιάς, Κώστας Μπλάνης, Λυκούργος Μαντέλλος, Θαν. Παγώνης κι άλλα) σχεδιάζουν ν' ανέβουν στη ράχη στ' Αυτί για ν' αφουγκραστούν από πιο κοντά τον πόλεμο. Προς το παρόν, όμως, αρκούνται ν' α-

κουμπάνε τ' αυτί τους στο χώμα, στ' αλώνι του Αη- Θανάση ή στη ράχη του Καράγιωργου για ν' ακούσουν πιο δυνατά τις κανονιές.

Σε λίγο ο πόλεμος φτάνει και πάνω απ' τα Θεοδωριανά, στο μισοσυννεφιασμένο ουρανό. Τρία αεροπλάνα προς τα βορειοδυτικά του χωριού, χάνονται στο ύψος και πίσω απ' τα σύννεφα, κάνουν ελιγμούς, πολυβολούν. Οι πολυβολισμοί ελάχιστα ακούονται, η αερομαχία κρατάει πολύ λίγο. Τα δυο αεροπλάνα κρύβονται πίσω απ' τα βουνά της Κωστηλάτας, το τρίτο ακολουθεί σε κάποια απόσταση. Σε λίγες μέρες κατόπι ένα άλλο Ιταλικό αεροπλάνο προβάλλει απ' το Καλλιφόνι και πάνω απ' τον Αη- Θανάση, πριν πάρει στροφή προς το Αυτί, πετάει δέσμες με προκηρύξεις, που σκορπίζονται στον αέρα και ταξιδεύουν κατά τα βόρεια όπως φυσάει ο αέρας. Μερικοί ακολουθούν την ίδια κατεύ-

θυνση και κοντά στο ποτάμι προς την Αγία Παρασκευή μαζεύουν μερικές προκηρύξεις, που γράφουν για πατροπαράδοτη φιλία Ελλήνων και Ιταλών, ότι έρχονται ως φίλοι κι όχι ως κατακτητές κ.λπ.

Στο τηλέφωνο ξενυχτάνε με βάρδιες. Τη μέρα κι ως αργά τη νύχτα πολλοί μαζεύονται στο μαγαζί του Γρηγόρη Σκουτέλα γύρα από 'να ραδιόφωνο (τελεφούνκεν) του Γ. Διαμάντη και προσπαθούν μέσα απ' τα παράσιτα ν' ακούσουν τις τελευταίες εξελίξεις του πόλεμου.

Οι κανονιές όσο πάνε και ξεμακραίνουν, ο ελληνικός στρατός αρχίζει την προέλαση πάνω στα παγωμένα βορειοηπειρωτικά βουνά. Σε κάθε μεγάλη νίκη η καμπάνα βάραι χαρμόσυνη. Τα μάτια γελάνε, τα χείλια λένε: «Πήραμε το Τεπελένι! Πήραμε την Κορυτσά! ».

(Απόσπασμα από το βιβλίο του Ρήγα ΣΚΟΥΤΕΛΑ "ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ")

ΕΠΙΤΥΧΙΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ...

- Δήμητρα Κων. ΝΤΖΑ- ΔΗΜΑ Δασολογικό Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

- Τζίνα Ι. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ (εγγονή του Θ. Κυρτσά) στη Σχολή Πολιτ. Μηχαν. Θράκης.

- Η Αικατερίνη ΤΖΙΚΕΡΑ (εγγονή του Θ. Κυρτσά) στη Σχολή Λογιστών ΤΕΙ Κοζάνης.

- Ιωάννης ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ του Ευαγ., ΤΕΙ Δασοπονίας Καρδίτσας.

- Φωτεινή ΠΛΑΚΙΑ του Αρ., ΤΕΙ Δασοπονίας Καρδίτσας.

- Αθηνά ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ Αιμ., ΤΕΙ Άρτας.

- Χρ. ΜΑΝΤΕΛΟΣ ΤΕΙ Κρήτης.

- Χριστίνα ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΗ Κων. ΤΕΙ Λάρισας.

- Γεώργιος ΦΑΚΟΣ Ευαγγ. ΤΕΙ Πάτρας.

- Λάμπρος ΠΛΑΚΙΑΣ Κων. ΤΕΙ Πάτρας.

Θερμά συγχαρητήρια!

Παρακαλούμε όλους τους επιτυχόντες να επικοινωνήσουν μαζί μας και να μας ενημερώσουν για τη σειρά επιτυχίας τους στα ΑΕΙ και ΤΕΙ, προκειμένου να βραβευτεί ο πρώτος ή η πρώτη με σειρά επιτυχίας.

Στο Δεκαπενταύγουστο, πριν απ' τη γιορτή της Παναγίας, τελείωσαν τα μαθήματά μας. Εγώ, τελείωσα την έκτη τάξη με άριστα. Στο σχολείο μας και σε μια ωραία γιορτή μπροστά στο χώρο της Εκκλησίας και του Σχολείου μας, ο δάσκαλός μας, ο Δημήτριος Γαλανής, μετά από ωραίες απαγγελίες ποιημάτων από τους μαθητές της 6ης τάξεως, ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της προαγωγής των μαθητών.

Μεταξύ αυτών είπε ότι ο καλύτερος μαθητής τους της τελευταίας τάξεως ήμουν εγώ. Στο άκουσμα του ονόματός μου όλοι χειροκρότησαν και συνεγράφηκαν το δάσκαλο που βγάζει το σχολείο του τέτοιους μαθητές. Και τον πατέρα μου, ο οποίος με καμάρωσε, για το γιο του, και τους ευχαρίστησε και τους κάλεσε να τους κεράσει ένα ούζο στα μαγαζιά. Μεταξύ των παρευρισκομένων ήταν βέβαια και ο ξάδερφός μου ο Γιάννης, ο μετέπειτα γιατρός Τσιρογιάννης.

Έτσι, ρίχτηκε η ιδέα για παραπέρα γράμματα και για σπουδές. Ο δάσκαλος, που ήταν και κουμπάρος μας γιατί είχε βαπτίσει την αδερφή μου την Περσεφόνη - σκοτώθηκε από τους Γερμανούς κατά τον βομβαρδισμό του χωριού μας τον Ιούνιο του 1943 - κάλεσε ιδιαίτερως τον πατέρα μου και του είπε: "Κουμπάρε Βασίλη, μην το αποκόβεις το παιδί απ' τα γράμματα. Μην το κρατάς στα πρόβατα. Δεν κάνει αυτό γι' αυτό, είναι γεννημένο να μάθει γράμματα. Στείλε το παραπέρα...". Βοήθησε σ' αυτό και ο Γιάννης, που δέχτηκε πρόθυμα να με πάρει μαζί του στην πρωτεύουσα, όπου ο ίδιος πήγαινε στο Γυμνάσιο και όπου εργαζόταν

Η ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ

Γράφει ο ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

και ο πατέρας του στα τραμ ως ταμίας.

Έτσι άρχισαν οι ετοιμασίες. Η μάνα μου ετοίμασε καινούργια ρούχα, ο ξάδερφός μου ο ράφτης, ο Βίλης Ντίνος, μου έραψε καινούργια δίμητα παντελόνια. Η νουνά μου η παπαδιά ετοίμασε κανα-δυο ζευγί τσουράπια. Ο πατέρας κανόνισε ποια βόδια θα πούλαγε στη ζωοπανήγυρη του "Σταυρού" για τα έξοδα του ταξιδιού και άλλα.

Την προηγούμενη μέρα που θα φεύγαμε, μαζευτήκαμε στο κτήμα μας στα Αηδίνια, όπου θα κοιμώμαστε για να ξεκινήσουμε την άλλη μέρα το πρωί, ώστε σε δυο-τρεις μέρες να φτάσουμε στην Άρτα με τα ζώα και δυο βόδια που ήταν για πούλημα.

Εγώ, είχα μεγάλη χαρά που θα έφευγα για την Αθήνα, όταν όμως σκεπτόμουν ότι θα φύγω τόσο μακριά απ' το σπίτι μου και από τους γονείς μου, ότι θα στερηθώ την αγάπη της Μάνας, τη στοργή του πατέρα και τη συντροφιά των αδελφών μου, με έπιανε μελαγχολία και σκεπτικισμός και κάτι πάγωνε στην καρδιά μου. Μέσα μου η χαρά να μάθω γράμματα, έρχονταν σε σύγκρουση με τις στερήσεις των γονιών και των αδελφών μου, την πορεία σε ξένο μέρος ανάμεσα σε ξένους ανθρώπους, έστω και αν ήταν και συγγενείς μου. Περισσότερο όμως μου έδινε θάρρος το ότι θα ήμουν μαζί με τον ξάδερφό μου που κι αυτός πήγαινε

ακόμη στο Γυμνάσιο και έτσι δεν θα ήμουν μοναχός στην ξενιτιά. Αυτό μου μαλάκωνε λίγο τη λύπη μου.

Όταν αποχαιρέτησα τα άλλα ξαδέρφια μου, τα παιδιά του μπαρμπα - Γιάννη, του πρώτου αδερφού του πατέρα μου, το έκανα με χαρά, παρά τα δάκρυα που έχυσαν η Κούλα και η Θεοδώρα, οι πρώτες ξαδέρφες. Όταν έφτασα στα Αηδίνια, τότε κατάλαβα πού πήγαίνα, Δεν μπόρεσα απ' τη συγκίνηση ούτε να φάω, ούτε να μιλήσω κι έπεσα έξω στο αλώνι για ύπνο. Αλλά, πού να με πάρει ο ύπνος; Όλη τη νύχτα έκλαιγα.

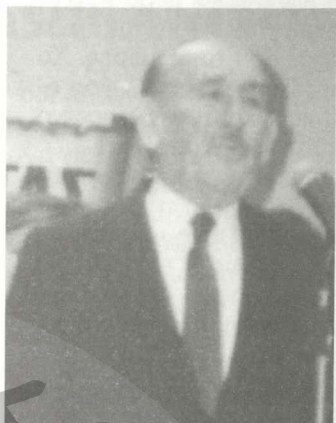
Το πήρε όμως είδηση η Μάνα μου και ήρθε κάποια στιγμή κοντά μου και μου είπε: "Παιδάκι μου γιατί κλάεις; Αν δεν θέλεις μην πας, κάτσε εδώ κοντά μας και φρόντισε να αυξήσουμε τα πρόβατά και το έχεις μας. Έχουμε τόσα κτήματα και ζωντανά που δεν θα μας λείψει τίποτα". Αυτά και άλλα μου είπε εκείνη τη νύχτα του ταξιδιού μου η Μάνα μου. Εγώ, εκτός από τις άλλες σκέψεις μου, θυμόμουν και την κατάρρα που είπε η βάβα μου, λίγο πριν ξεψυχήσει, στον πατέρα μου: "Γιε μου μην αποκόψεις το πρώτο σου παιδί", δηλαδή εμένα, "από τα γράμματα και το κρατήσεις στα πρόβατα. Αφησέ το να πάρει το δρόμο που του χάραξε η μοίρα. Αν το κάνεις θα σε καταραστώ μέσα

από τον τάφο μου. Δεν θα μπορέσω να λιώσω".

Τα λόγια της μάνας μου τ' άκουσε και ο πατέρας μου, καθώς φόρτωνε τα ζώα. Και μόλις τελείωσε το φόρτωμα, της είπε: "Αφήσε το παιδί να πάρει το δρόμο που του έταξε η μοίρα του. Αυτή ξέρει τι κάνει για τον καθένα και σύνταξε τα πράματα".

Σε λίγο ξύπνησε και ο Γιάννης και άρχισε να βοηθάει και εκείνος στο φόρτωμα των πραγμάτων για το ξεκίνημά μας. Ήρθαν και τα ξαδέρφια μου, ο Δυσσέος και ο Πάνος για να βοηθήσουν και σε λίγο είμαστε έτοιμοι και ξεκινήσαμε για την ξενιτιά, που στο νου μου φάνταζε σαν μια χώρα ονειρεμένη που, στους επισκέπτονταν τους γέμιζε με πολλά χρήματα, για να γυρίσουν κάποια μέρα μεγάλοι και τρανοί, με χρυσά δαχτυλίδια στα δάχτυλα των χεριών τους και χρυσές καδένες στα γλίσκιά τους, όπως φάνταζαν όσοι ξενητεμένοι έρχονταν από την Αμερική και πολλά δολάρια στα χέρια τους.

Εγώ τραβούσα το ένα απ' τα ζώα, τη δική μας "Ντοριά", ο Γιάννης τον "Μάρκο" κι ο πατέρας τα δυο βόδια. Σε λίγο φτάσαμε στο Σταυρό, όπου είναι το σύνορο του χωριού μας με τα σύνορα της Λουψιάς. Εκεί η Μάνα με αγκάλιασε, με φί-

λησε και μου ευχήθηκε καλό ταξίδι και γύρισε πίσω δακρυσμένη.

Μόλις προχωρήσαμε λίγα μέτρα, ο πατέρας μου έσκυψε, πήρε μια μαύρη πέτρα, μου την έδωσε και μου είπε: "Πάρτην παιδί μου και ρίξε την πίσω σου. Φύγε απ' τον τόπο της τυραννισμένης ζωής και πήγαινε σε ξένο τόπο να ζήσεις σαν άνθρωπος" κι έκανε το σταυρό του λέγοντας: "Θεέ μου βοήθησε το παιδί μου, να βρει το δρόμο του και φύλαξε το από το κακό συναπάντημα".

Μετά από 13 χρόνια, πέρασα από το ίδιο μέρος πηγαίνοντας στο χωριό μου, όντας πια δικηγόρος, διορισμένος στο Πρωτοδικείο της Πρωτεύουσας. Με συγκίνησε και δάκρυσα αλλά από χαρά. Θυμήθηκα τα ξεστά και προφητικά λόγια του πατέρα μου. Την μαύρη πέτρα, όμως, καίτοι έμαξα, δεν τη βρήκα!

Φαίνεται πως το πέρασμα του πανδαμάτορα χρόνου, τα χιόνια του χειμώνα και οι βροχές της άνοιξης την άσπρισαν!